

AKADEMIA MUZYCZNA IM. IGNACEGO JANA PADEREWSKIEGO W POZNANIU

Przedmiot	Improwizacja fortepianowa	Punkty ECTS	11
Koordinator przedmiotu	mgr Emilia Pankowiak	Ilość godzin	90
Wydział	Kompozycja, Dyrygentura, Wokalistyka, Teoria Muzyki i Edukacja Artystyczna	Rodzaj zajęć	ćwiczenia
Instytut	Kompozycja i Teoria Muzyki	Forma studiów	stacjonarne
Kierunek	Kompozycja i Teoria Muzyki	Profil studiów	ogólnoakademicki
Specjalność	Rytmika	Język	(polski/angielski)
Poziom studiów	Studia I stopnia	Status przedmiotu	obowiązkowy

UMIEJSCOWIENIE W PLANIE STUDIÓW

Semestr I	15 godzin, egzamin, 2 ECTS	Semestr II	15 godzin, egzamin, 2 ECTS
Semestr III	15 godzin, egzamin, 1 ECTS	Semestr IV	15 godzin, egzamin, 2 ECTS
Semestr V	15 godzin, egzamin, 2 ECTS	Semestr VI	15 godzin, egzamin, 2 ECTS

Prowadzący zajęcia	mgr Emilia Pankowiak
Cele i założenia przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> Przekazanie podstawowego zasobu wiedzy i umiejętności warsztatowych oraz artystycznych. Wykształcenie umiejętności improwizowania do ćwiczeń obejmujących całość problematyki metody E. Jaques-Dalcroze'a. Osiągnięcie przez studenta umiejętności swobodnego i kreatywnego posługiwania się środkami przekazu artystycznego w obrębie specjalności, tworzenia i realizowania własnych koncepcji artystycznych, stosując różne środki ekspresji artystycznej. Wspieranie studenta w jego dążeniu do intensywnego rozwoju w jego zasadniczej specjalności, wstępne ukierunkowanie na właściwą jego predyspozycjom dalszą specjalizację.
Wymagania wstępne	<ul style="list-style-type: none"> Egzamin wstępny z improwizacji fortepianowej. Wiedza i umiejętności z zakresu szkoły muzycznej II stopnia.

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU
Semestr I

- Rozwijanie techniki improwizacji fortepianowej:
  - struktury wertykalne (interwały i akordy),
  - struktury horyzontalne,
  - czytanie a' vista z transpozycją.
- Zagadnienia metryczno-rytmiczne – improwizowanie do ćwiczeń muzyczno-ruchowych przeznaczonych do realizacji na zajęciach rytmiki:
  - ćwiczenia uwrażliwiające na podstawowe elementy muzyki,
  - ćwiczenia inhibicyjno-incytacyjne,
  - improwizowanie tematów rytmicznych, łańcuchy realizacji, polirytmia.
- Zagadnienia melodyczno-harmoniczne.
- Zadania inspirujące wyobraźnię muzyczną, obejmujące różne style i gatunki muzyczne – do wyboru:
  - miniatury programowe,
  - ilustracje muzyczne,
  - komponowanie piosenek,
  - stylizacja form tanecznych,
  - improwizacje oparte na skalach muzycznych,
  - stylizacja wybranych form i technik kompozytorskich od baroku do współczesności, inne zadania.

Semestr II

- Rozwijanie techniki improwizacji fortepianowej:
  - struktury wertykalne (interwały i akordy),
  - struktury horyzontalne,
  - czytanie a' vista z transpozycją.
- Zagadnienia metryczno-rytmiczne – improwizowanie do ćwiczeń muzyczno-ruchowych przeznaczonych do realizacji na zajęciach rytmiki na wyższym stopniu zaawansowania:
  - ćwiczenia uwrażliwiające na podstawowe elementy muzyki,
  - ćwiczenia inhibicyjno-incytacyjne,
  - improwizowanie tematów rytmicznych w podwójnej szybkości, łańcuchy realizacji, polirytmia.
- Zagadnienia melodyczno-harmoniczne. Kontynuacja zagadnień z poprzedniego semestru na wyższym poziomie zaawansowania.
- Zadania inspirujące wyobraźnię muzyczną, obejmujące różne style i gatunki muzyczne – do wyboru:
  - miniatury programowe,
  - ilustracje muzyczne,
  - komponowanie piosenek,
  - stylizacja form tanecznych,
  - improwizacje oparte na skalach muzycznych,
  - stylizacja wybranych form i technik kompozytorskich od baroku do współczesności,
  - inne zadania.

Semestr III

- Rozwijanie techniki improwizacji fortepianowej:
  - struktury wertykalne (interwały i akordy),
  - struktury horyzontalne,
  - czytanie a' vista z transpozycją.
- Zagadnienia metryczne – improwizowanie do ćwiczeń muzyczno-ruchowych przeznaczonych do realizacji na zajęciach rytmiki w szkole muzycznej I stopnia:
  - ćwiczenia uwrażliwiające na podstawowe elementy muzyczne,
  - ćwiczenia inhibicyjno-icytacyjne,
  - improwizowanie tematów rytmicznych wraz z uzupełnieniem, łańcuchy realizacji, polirytmia.
- Zagadnienia melodyczno-harmoniczne. Kontynuacja zagadnień z poprzedniego semestru na wyższym poziomie zaawansowania.
- Zadania inspirujące wyobraźnię muzyczną, obejmujące różne style i gatunki muzyczne – do wyboru:
  - miniatury programowe,
  - ilustracje muzyczne,
  - komponowanie piosenek,
  - stylizacja form tanecznych,
  - improwizacje oparte na skalach muzycznych,
  - stylizacja wybranych form i technik kompozytorskich od baroku do współczesności,
  - inne zadania.

Semestr IV

- Rozwijanie techniki improwizacji fortepianowej
  - struktury wertykalne (interwały i akordy),
  - struktury horyzontalne,
  - czytanie a' vista z transpozycją.
- Zagadnienia metryczne – improwizowanie do ćwiczeń muzyczno-ruchowych przeznaczonych do realizacji na zajęciach rytmiki w szkole muzycznej I stopnia na wyższym stopniu zaawansowania:
  - ćwiczenia uwrażliwiające na podstawowe elementy muzyczne,
  - ćwiczenia inhibicyjno-icytacyjne,
  - improwizowanie tematów rytmicznych wraz z uzupełnieniem,
  - łańcuchy realizacji, polirytmia.
- Zagadnienia melodyczno-harmoniczne. Kontynuacja zagadnień z poprzedniego semestru na wyższym poziomie zaawansowania.
- Zadania inspirujące wyobraźnię muzyczną, obejmujące różne style i gatunki muzyczne – do wyboru:
  - miniatury programowe,
  - ilustracje muzyczne,
  - komponowanie piosenek,
  - stylizacja form tanecznych,
  - improwizacje oparte na skalach muzycznych,
  - stylizacja wybranych form i technik kompozytorskich od baroku do współczesności,
  - inne zadania.

Semestr V

- Rozwijanie techniki improwizacji fortepianowej:
  - struktury wertykalne (interwały i akordy),
  - struktury horyzontalne,
  - czytanie a' vista z transpozycją.
- Zagadnienia metryczne – improwizowanie do ćwiczeń muzyczno-ruchowych przeznaczonych do realizacji na zajęciach rytmiki w szkole muzycznej I stopnia.
- Zagadnienia melodyczno-harmoniczne. Kontynuacja zagadnień z poprzedniego semestru na wyższym poziomie zaawansowania.
- Zadania inspirujące wyobraźnię muzyczną, obejmujące różne style i gatunki muzyczne – do wyboru:
  - miniatury programowe,
  - ilustracje muzyczne,
  - komponowanie piosenek,
  - stylizacja form tanecznych,
  - improwizacje oparte na skalach muzycznych,
  - stylizacja wybranych form i technik kompozytorskich od baroku do współczesności,
  - inne zadania.

Semestr VI

- Rozwijanie techniki improwizacji fortepianowej
  - struktury wertykalne (interwały i akordy),
  - struktury horyzontalne,
  - czytanie a' vista z transpozycją.
- Zagadnienia metryczne – improwizowanie do ćwiczeń muzyczno-ruchowych przeznaczonych do realizacji na zajęciach rytmiki w szkole muzycznej I stopnia.
- Zagadnienia melodyczno-harmoniczne. Kontynuacja zagadnień z poprzedniego semestru na wyższym poziomie zaawansowania.
- Zadania inspirujące wyobraźnię muzyczną, obejmujące różne style i gatunki muzyczne – do wyboru:
  - miniatury programowe,
  - ilustracje muzyczne,
  - komponowanie piosenek,
  - stylizacja form tanecznych,
  - improwizacje oparte na skalach muzycznych,
  - stylizacja wybranych form i technik kompozytorskich od baroku do współczesności,
  - inne zadania.

	Kod efektu uczenia się	EFEKTY UCZENIA SIĘ	Charakterystyka	
			II stopnia PRK	I stopnia PRK
W	KTM1_W02	Dysponuje ogólną wiedzą dotyczącą podstawowych koncepcji, teorii i zasad, ujęć teoretycznych, paradygmatów badawczych oraz pojęć odpowiednich dla sztuki muzycznej w zakresie kompozycji, teorii muzyki i rytmiki, właściwych dla studiowanego kierunku.	P6S_WG	P6S_WG
	KTM1_W06	Wykazuje znajomość podstawowych metod twórczych, technik, technologii, narzędzi i sposobów organizacji materii dźwiękowej, niezbędnych w procesie komponowania dzieła muzycznego oraz jego analizy i interpretacji.	P6S_WG	P6S_WG
	KTM1_W07	Posiada orientację w zakresie improwizacji muzycznej i jej znaczenia w procesie twórczym.	P6S_WG	P6S_WG
U	KTM1_U01	Potrafi kreować i realizować indywidualne koncepcje artystyczne oraz dysponować umiejętnościami potrzebnymi do ich wyrażania.	P6S_UW P6S_UU	P6U_U
	KTM1_U05	Opanował efektywne techniki ćwiczenia kompetencji warsztatowych, umożliwiające ciągły rozwój poprzez samodzielną pracę.	P6S_UU	P6U_U
	KTM1_U11	Posiada podstawowe umiejętności w zakresie improwizacji bądź kształtowania i tworzenia muzyki poza zapisem nutowym.	P6S_UW	P6U_U
	KTM1_U13	Ma przygotowanie do uczenia w zakresie studiowanego kierunku studiów i specjalności na różnych poziomach edukacji muzycznej.	P6S_UK	P6U_U
K	KTM1_K02	Realizuje własne koncepcje i działania artystyczne oparte na zróżnicowanej stylistyce – wynikające z wykorzystania wiedzy i wyobraźni twórczej.	P6S_KK	P6U_K
	KTM1_K03	Potrafi organizować pracę własną i zespołową, w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów.	P6S_KK P6S_KO	P6U_K
METODY KSZTAŁCENIA				
rozwiązywanie zadań, rozwiązywanie zadań artystycznych, praca indywidualna,				
METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ				
Wymagania końcowe – zaliczenie roku, forma oceny		Kod efektu uczenia się		
egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)		KTM1_W06, KTM1_W07, KTM1_U01, KTM1_U13		
przesłuchanie (wykonawstwo)		KTM1_W07, KTM1_U01, KTM1_U05		
projekt, prezentacja		KTM1_W02, KTM1_U11, KTM1_K02		
kontrola przygotowanych projektów		KTM1_W07, KTM1_U11, KTM1_K03		
realizacja zleconego zadania		KTM1_W06, KTM1_U05		
FORMA I WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU				
Warunki zaliczenia	Zaliczenie przedmiotu uwarunkowane jest uczęszczaniem na zajęcia (kontrola obecności) oraz osiągnięciem wszystkich założonych efektów kształcenia (w minimalnym akceptowalnym stopniu – w wysokości powyżej 50%).			
Warunki egzaminu	Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu. Warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie więcej niż 50% przewidzianych punktów.			
NAKŁAD PRACY STUDENTA			Ilość godzin	Punkty ECTS
Godziny realizowane przy udziale nauczyciela akademickiego			96	11
Ilość godzin samodzielnej pracy studenta			180	
Literatura podstawowa				
<ul style="list-style-type: none"> • D. Frank/J. Amara, <i>Joy of Improv</i>, Bluemound 1997 • R. Grunow/C. Azzara, <i>Developing musicianship through improvisation</i>, Chicago 2010 • P. Kałużny, <i>Skale muzyczne we współczesnej harmonii tonalnej</i>, Poznań 1994 • A. Koszewski, <i>Materiały do nauki improwizacji fortepianowej</i>, Poznań 1968. • B. Motyka, <i>Szkoła improwizacji na fortepian</i>, Rybnik 1994 • J. Oleszkowicz, <i>I ty możesz improwizować</i>, Warszawa 1997 • M. Podhajski, <i>Formy muzyczne</i>, Warszawa 1991. • M. Pokrzywińska, <i>Progresje</i>, Warszawa 2004 • A. Schoenberg, <i>Grundlagen der musikalischen Komposition</i> • R. Turek, <i>The Elements of Music</i>, 1988 • F. Wesołowski – <i>Materiały do nauki o skalach muzycznych</i>, Kraków 1997. • F. Wesołowski, <i>Materiały do ćwiczeń harmonicznnych</i>, Kraków 1996. • D. Wójcik, <i>ABC form muzycznych</i>, Kraków 1997. 				
<u>Materiały nutowe</u>				
<ul style="list-style-type: none"> • J.S. Bach, <i>Inwencje dwugłosowe</i>. • G. Bacewicz, <i>Etiudy</i> • E. Jaques-Dalcroze, <i>Piosenki</i> • E. Jaques-Dalcroze, <i>Utwory na fortepian</i> • W. Lutosławski, <i>Piosenki dla dzieci</i> • W. Lutosławski, <i>Kolędy</i> • Z. Noskowski, M. Konopnicka, <i>Śpiewnik dla dzieci</i> • B. Podolska, <i>Bawiło się lato z wiosną</i> 				

- R. Schumann, *Album dla młodzieży*
- U. Smoczyńska-Nachtman, *Kalendarz muzyczny w przedszkolu*,
- T. Szeligowski, *Dwie etiudy na podwójne dźwięki*
- W. Szpilman, *Zagraj mi mamę* (zbiór piosenek)
- Zbiory miniatur fortepianowych dla dzieci różnych kompozytorów (literatura polska i obca)

Literatura uzupełniająca

Wybrane przykłady z literatury muzycznej różnych epok.

Biblioteki wirtualne i zasoby on-line

- [Krzysztof Herdzin: improwizuj! Odcinki 1 - 6 YouTube](#)
- [Krzysztof Herdzin - Giant Steps MasterClass - YouTube](#)